

REFERAT Ældre- og Handicapudvalget 2014-2017 d. 07-03-2017

Mødedato Tirsdag d. 07. marts 2017 kl. 08:30

Mødested Tornbjerggård, Munkehatten 10, 5220 Odense SØ

Indholdsfortegnelse

Finansiering af headspace i 2017.....	3
Godkendelse af Ældre- og Handicapudvalgets årsberetning for 2016.....	7
Beslutning om Lokalrådenes fremtid og nye vedtægter for Ældrerådet.....	13
Godkendelse af investeringer i det specialiserede socialområde.....	15
Godkendelse af udviklingen af maden på plejecentre.....	17
Drøftelse af implementeringen af strategien Sammen om bedre måltider.....	22
Lukket: Drøftelse af fremtidig placering af Odense Værkstederne.....	25
Evalueringsrapport af Værdighedsmilliarden for 2016.....	26
Orientering om tilsagn til projekt Forebyggende Fællesskaber - mental rehabilitering.....	29
Orientering om Odense Kommunes deltagelse i frikommuneforsøg II 2016-2019.....	31
Beskrivelse af udmøntning af administrationsbesparelse på 12 mio. kr. frem mod 2018 i udvalgene.	33
Orientering om budget 2017.....	36
Besøg på botilbuddet Tornbjerggård.....	38
Aktuelle sager.....	39

Punkt 1: Finansiering af headspace i 2017

29.00.00-P35-3-17

Resume

Odense Byråd behandlede senest sagen om headspace den 10/2 2016 og besluttede at forlænge samarbejdet til udgangen af 2016.

Sundhedsudvalget anbefaler Børn- og Ungeudvalget, Ældre- og Handicapudvalget samt Beskæftigelses- og Socialudvalget, at byrådet godkender et fortsat samarbejdet med headspace i 2017. Det anbefales, at samarbejdet forlænges til udgangen af 2017 med en fastholdelse af det årlige finansieringsbidrag på 750.000 kr. som i 2016.

Den midlertidige forlængelse giver Sundhedsudvalget mulighed for at revurdere headspace som en del af den samlede vifte af frivillige og kommunale tilbud, når Sundhedsudvalget i løbet af 2017 har besluttet, hvordan indsatsen for unge i psykisk mistrivsel skal formes.

Effekt

Flere borgere er sunde og trives

Den nationale trivselsmåling viser, at der er stærke sammenhænge mellem antallet af samtaler i Headspace og selvopfattet humør hos den unge. På baggrund af trivselsmålingen kan det konkluderes, at andelen af unge der har det godt, er stigende med antallet af samtaler.

Flere kommer i uddannelse og job

Headspace samarbejder med Beskæftigelses- og Socialforvaltningen om at støtte ledige unge i at komme i uddannelse bl.a. via samarbejdet med Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller i samarbejde med Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen og Sundhedsstrategisk Chefgruppe efter anbefaling fra Sundhedsudvalget til udvalget, at byrådet godkender et fortsat samarbejde med Headspace i 2017, og at finansieringsbidraget fra Odense Kommune på 750.000 kr. fastholdes i 2017.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Headspace er et åbent og anonymt tilbud til sårbare unge i alderen 12-25 år. Headspace tilbyder rådgivningssamtaler og aktiviteter til unge, der oplever ensomhed, angst, stress, mismod eller andre former for mistrivsel. Headspace bygger bro til kommune, region og andre frivillige tilbud i byen, når det er relevant.

Odense Kommune har samarbejdet med headspace siden 2013. Odense Byråd behandlede senest sagen om headspace den 10/2 2016 og besluttede at forlænge samarbejdet til udgangen af 2016. I samme ombæring blev det aftalt mellem parterne, at headspace i højere grad end tidligere skal måle på de unges trivsel fra første til sidste kontakt samt registrere på forhold vedrørende de unges uddannelses- og arbejdssituation. Kontrakten fra 2016 er forlænget 3 måneder frem til den 31. marts 2017 for at sikre driften af tilbuddet, indtil der er truffet politisk beslutning om, hvorvidt samarbejdet skal fortsætte.

Fokus på mental sundhed i Odense Kommune

Mental sundhed er et af Sundhedsudvalgets fokusområder, og Sundhedsudvalget har et særligt fokus på unge i psykisk mistrivsel. Sundhedsstrategisk Chefgruppe vurderer, at headspace er et vigtigt rådgivningstilbud i paletten af frivillige tilbud på området omkring mental sundhed i sammenhæng med de kommunale tilbud. Sundhedsudvalget anbefaler derfor at forlænge samarbejdet til udgangen af 2017. Det vil give Sundhedsudvalget mulighed for at revurdere headspace som en del af den samlede vifte af frivillige og kommunale tilbud, når Sundhedsudvalget i løbet af 2017 har besluttet, hvordan den samlede indsats for unge i psykisk mistrivsel skal formes.

I headspace kan de unge kan henvende sig fra gaden og få hjælp på et tidligt stadie, inden problemerne vokser sig for store. På den måde kan headspace være med til at forebygge, at de unge udvikler mere alvorlige psykiske eller sociale problemer, som ville kræve en mere omfattende og dyrere hjælp. I 2016 blev headspace fremhævet som best practice af Nordisk Velfærdscenter, som er en institution under Nordisk ministerråd. I forordet til temarapporten udtaler direktøren, Ewa Persson Göransson, at: "Organisationen headspace fra Danmark viser tydeligt, at civilsamfundet er en vital og supplerende aktør i samarbejdet med kommunerne, og indsatsen gør en forskel for de unge".

Fastholdelse af et årligt finansieringsbidrag på 750.000 kr. i 2017

I november 2016 indgik Folketingets partier en satspuljeaftale, der sikrer Headspace en tværgående national medfinansiering på 7,5 mio. kr. årligt i årene 2017-2020. Headspace har valgt, at de centre der p.t. er i drift, får 500.000 kr. årligt i statslig medfinansiering. Nye centre får en mindre statslig medfinansiering.

Den samlede drift af headspace i Odense udgør 1,8 mio. kr. om året og finansieres efter følgende model:

- Odense Kommune 750.000 kr.
- Satspuljebidrag 500.000 kr.
- Øvrige bidrag fra fonde, pulje mv. 550.000 kr

Odense Kommunes bidrag er fordelt mellem forvaltningerne således, at Beskæftigelses- og Socialforvaltningen bidrager med 40% (svarende til 300.000 kr.), Børn- og Ungeforvaltningen bidrager med 40% (svarende til 300.000 kr.), og Ældre- og Handicapforvaltningen bidrager med 20% (svarende til 150.000 kr.).

Ud over den direkte finansiering bidrager Odense Kommune med kommunale medarbejdere, som svarer til 18 t/ugen fordelt på tre medarbejdere fra de tre forvaltninger. Det svarer til ca. 230.000 kr. årligt eller ca. 75.000 kr. pr. forvaltning. Desuden stiller Beskæftigelses- og Socialforvaltningen lokaler til rådighed for headspace. Budgettet for headspace i 2017 er vedlagt som bilag.

Sundhedsudvalget anbefaler, at Odense Kommune fastholder et årligt finansieringsbidrag på 750.000 kr. i 2017 og fortsat stiller lokaler til rådighed og bidrager med en kommunal medarbejder 18 t/ugen.

Opfølgning på registreringer og resultater i 2016

I 2016 er der kommet 379 nye unge i headspace, og der er afholdt 2269 rådgivningssamtaler. Kønsfordelingen er ca. 60 % kvinder og 40 % mænd, og størstedelen af de unge er mellem 16-25 år. De primære henvendelsesårsager er:

- Ensomhed
- Konflikter med familie/venner
- Tristhed, nedtrykthed og depressive tanker
- Kæresteproblemer
- Bekymring, utryghed, angstfølelse
- Håndtering af hverdagen

Headspace hjælper ca. 20 % af de unge, der kommer i headspace, videre til andre tilbud. Det er oftest til andre frivillige organisationer, psykiatri, læge eller kommunalt tilbud/kommunal sagsbehandler. Op mod 40 % af de unge har fået hjælp i det offentlige system såsom læge, kommune, psykolog og psykiater, før de begyndte at komme i headspace.

En national måling af de unges trivsel viser, at der er stærk sammenhæng mellem antallet af samtaler i headspace og selvopfattet humør hos den unge. På baggrund af trivselsmålingen kan det konkluderes, at andelen af unge der har det godt, er stigende med antallet af samtaler:

- 25 % af de unge har det godt ved første samtale
- 37 % af de unge har det godt ved anden samtale
- 42 % af de unge har det godt ved tredje samtale eller derover.

Headspace har i 2016 opstartet et samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Målet er at hjælpe de unge, som er vanskelige at få i skole. Det kan både være unge, som udviser/oplever ubehag ved skolegang, eller børn, som afviser skolegang grundet en adfærdsforstyrret udvikling.

Headspace har i løbet af 2016 udviklet et nyt registreringssystem, som alle centrene har anvendt siden september 2016. I det nye system registreres der på en række forhold vedr. uddannelse og job såsom:

- Er den unge i gang med skole/uddannelse?
- Hvis nej - Har den unge aktuelle planer om at starte på en uddannelse inden for de kommende 6 måneder?
- Har den unge sagt noget, der indikerer, at den unge er i "risiko" for at stoppe på uddannelse/arbejde (selv stoppe eller blive fyret/smidt ud)?
- Hvad er den unges arbejdssituation?

Det er for tidligt at konkludere noget omkring disse forhold endnu, men Odense Kommune vil i løbet af 2017 følge registreringerne af de unges uddannelses- og arbejdssituation for at vurdere samarbejdet mellem headspace og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen i forhold til at flere unge kommer i uddannelse eller job.

Økonomi

Odense Kommunes andel af finansieringsbidraget til Headspace udgør 750.000 kr. i 2017. Fordelingen af finansieringsbidraget mellem udvalgene fastholdes som i 2016 således, at Beskæftigelses- og Socialudvalget bidrager med 40 % (svarende til 300.000 kr.), Børn- og Ungeudvalget bidrager med 40 % (svarende til 300.000 kr.) og Ældre- og Handicapudvalget bidrager med 20 % (svarende til 150.000 kr.).

Udgiften finansieres inden for de respektive udvalgs eksisterende rammer på styringsområde Service. Sagen har derfor ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens samlede kassebeholdning.

Bilag

Budget headspace Odense 2017

Punkt 2: Godkendelse af Ældre- og Handicapudvalgets årsberetning for 2016

00.32.10-K07-963-17

Resume

I denne sag indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen til Ældre- og Handicapudvalget, at byrådet godkender årsberetningen for 2016. Årsberetningen består af det økonomiske regnskab og effektregnskabet.

Årsberetningen afspejler, at Ældre- og Handicapforvaltningen samarbejder med de borgere, forvaltningen møder om at gøre borgernes mål og drømme for hverdagen til virkelighed. Forvaltningen tror på, at borgerne er dem, der bedst kan sætte retningen for deres liv. Målet er herefter at støtte voksne mennesker med behov i at leve selvstændige liv fordi forskning viser, at det højner livskvaliteten hos den enkelte at leve frit og uafhængigt. Og fordi det er med til at sikre, at der også i fremtiden er ressourcer til at hjælpe dem, der har behov.

Det økonomiske regnskab

På driften er der et merforbrug på 10,3 mio. kr. Merforbruget skyldes primært:

- Et merforbrug på myndighedsområdet
- Et merforbrug i de udkørende grupper
- Et merforbrug på køb og salg af pladser

Årsagen til, at regnskabet alligevel ender med et mindreforbrug på 3,4 mio. kr. er, at der er uforbrugte midler fra projekter med ekstern finansiering. De uforbrugte midler er primært mindreforbrug fra projekter fra 2014 og 2015. Det har først været muligt, at få en afklaring ultimo 2016 på, om mindreforbrugt kunne blive brugt i projekterne i efterfølgende år. Midlerne er øremærket projekterne, og kan derfor ikke blive anvendt til at nedbringe merforbruget i driften.

Som konsekvens af merforbruget i driften har forvaltningen et ekstra stort fokus på økonomistyring i 2017. Forventningen er, at det ekstra fokus på økonomistyring vil sikre balance i driften ved årets udgang.

I sagsfremstillingen vil regnskabet blive nærmere beskrevet.

Effektregnskabet

Udgangspunktet for effektstyring i Ældre- og Handicapforvaltningen er den rehabiliterende tilgang i mødet med borgeren. Tilgangen sigter mod at styrke borgernes evne til at klare hverdagen og træne sig op til et bedre funktionsniveau.

For at følge op på om Ældre- og Handicapforvaltningen når dette mål, har Ældre- og Handicapudvalget formuleret 6 effektmål. Den overordnede tendens er, at effektmålene enten ligger på samme niveau som ved udgangen af 2015, eller bevæger sig i en positiv retning.

I sagsfremstillingen bliver udviklingen for de enkelte effektmål nærmere beskrevet.

Effekt

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Ved at have fokus på rehabilitering bliver livskvaliteten for Odenses ældre fastholdt/højet. Med udgangspunktet i rehabiliteringstilgangen sigter forvaltningen mod at styrke borgernes evne til at klare hverdagen og træne sig op til et bedre funktionsniveau.

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Ældre- og Handicapudvalgets årsberetning for 2016.

2. På Service søges om:
  - 2.1 Merforbrug på 9.347.730 kr. overføres til 2017.
  - 2.2 Mindreforbrug på 13.761.443 kr. vedr. projekter med ekstern finansiering overføres til 2017.

3. På Overførselsudgifter mv søges om:
  - 3.1 Merforbrug på 985.188 kr. overføres til 2017 og konverteres til Service.

4. På Anlæg søges om:
  - 4.1 Mindreforbrug på 639.807 kr. overføres til 2017.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Økonomisk regnskab

Det samlede regnskab for driften viser et merforbrug på 10,3 mio. kr. Projekterne med ekstern finansiering (bl.a. ældremilliarden og klippekortet fra finansloven) viser et mindreforbrug på 13,7 mio. kr. Det giver et samlet resultat på 3,4 mio. kr. (se tabel 1). Regnskabet for driften svarer nogenlunde til det forventede resultat ved den seneste økonomiopfølgning.

Afvigelserne fra budgettet skyldes primært:

- Et merforbrug på myndighedsområdet.
- Et merforbrug i de udkørende grupper.
- Et merforbrug på køb og salg af pladser.
- Et mindreforbrug på projekter med ekstern finansiering.

Afvigelserne fra budgettet bliver nærmere beskrevet efter tabel 1.

Tabel 1

Ældre- og Handicapudvalget

Drift 1.000 kr.	Korrigeret budget 2016	Regnskab 2016	Afvigelser	Forslag til kassen	Forslag til overførsel
Service	2.113.928	2.109.514	4.414	0	3.429
- generelt	2.103.138	2.112.485	-9.348	0	-10.333
- projekter med ekstern finansiering	10.790	-2.971	13.761	0	13.761
Overførselsudgifter mv.	-21.710	-20.725	-985	0	0
- undtagelser	-21.710	-20.725	-985	0	0
Ældre- og Handicapudvalget	2.092.218	2.088.789	3.429	0	3.429

Merforbruget på myndighedsområdet

Merforbruget på myndighedsområdet skyldes bl.a. en stigning i antallet af borgere, som modtager hjemmepleje. Derudover skyldes det bl.a. et merforbrug til:

- Rådgivning på det specialiserede område
- Kropsbårne hjælpemidler
- Handicabiler.

Merforbruget i de udkørende grupper

I 2015 etablerede Ældre- og Handicapforvaltningen en organisation, der tager udgangspunkt i rehabiliteringsgrundlaget. Forvaltningen organiserede sig efter rehabiliteringsforløb og skabte tværfaglige arbejdspladser. Det har givet gode resultater for borgerne i og med, at forvaltningen er blevet dygtigere til at rehabilitere.

Men den nye organisering har også givet nogle udfordringer. Et eksempel herpå er, at de udkørende grupper har brugt en del mere tid på vejene. Det har forårsaget et merforbrug i 2016. Forvaltningen har derfor pr. 5/1 2017 justeret på organisationen, og forventer herefter en økonomi i balance med udgangen af året.

Merforbruget på køb og salg af pladser

Køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde har et merforbrug, fordi forvaltningen har udgiftstunge borgere i tilbud i andre kommuner.

På det mellemkommunale område er der kommet en lovændring. Den betyder, at den takst kommunerne afregner til hinanden bliver opgjort på en ny måde. Det har betydet en faldende indtægt for Odense Kommune.

Mindreforbruget på projekter med ekstern finansiering

I 2014 og 2015 har der været et mindreforbrug på projekter med ekstern finansiering. Forvaltningen har ønsket at få overført midlerne til efterfølgende år for fortsat at kunne anvende dem i projekterne. Tilbagemeldingen fra ministeriet har imidlertid trukket ud. Først i november 2016 modtog forvaltningen besked om, at midlerne kan anvendes i 2017 til de projekter, de var søgt til. Midlerne vil blive disponeret i de tilbageværende projekter i 2017. På klippekortet er der 5,6 mio. kr. i mindreforbrug. Mindreforbruget skyldes bl.a. en for lille målgruppe samt en mindre efterspørgsel efter klippekortet end forventet. De midler vil indgå i ordningen i 2017.

Anlæg

På anlæg er der et mindreforbrug på 640.000 kr. På projekter under Center for Velfærdsteknologi, har der været et mindreforbrug på 713.000 kr. Midlerne er disponeret, men der har været en forskydning mellem udgiftafholdelse og fakturabetaling. Beløbet er overført til området i 2017.

På botilbuddet Bjørnemosen, har der været et merforbrug på 73.000 kr. i forbindelse med et serviceareal. Det er renteændringer på lånet på servicearealet, som kan give en udgift eller indtægt. De senere år har ændringerne givet en indtægt, men i 2016 gav renteændringerne en udgift.

Tabel 2

Anlæg 1.000 kr.	Korrigeret budget 2016	Regnskab 2016	Afvigelser	Forslag til kassen	Forslag til overførsel
Ældre- og Handicapudvalget	2.706	2.066	640	-73	713

Opfølgning på effektmål

I effektregnskabet bliver udviklingen i de politiske effektmål og de tilhørende indikatorer mellem 2015 og 2016 præsenteret.

Symbolforklaring

Fælles for status på alle effektmål:

En opadgående grøn tendenspil viser en ønskværdig udvikling i indikatoren.

En gul ligeud tendenspil viser, at der ikke har været en udvikling i indikatoren sammenlignet med sidste måling.

En rød nedadgående tendenspil viser en udvikling i indikatoren, der ikke er ønskværdig.

Tabel 3

Effektmål	Indikator	Status ultimo 2015	Status ultimo 2016	Tendens
Ældre- og Handicapudvalget				
Flere borgere fastholdes på arbejdsmarkedet	Andel af borgere i forløb med fysisk funktionsnedsættelse, der enten bibeholder job/uddannelse eller går fra ledighed til job/uddannelse	70,4 %	71,5 % ¹	↗
Flere borgere vælger, at deres alderdom skal tage afsæt i Odense Kommune	Nettotilflytning 55-60 år (i antal personer)	37	27	→
Flere borgere med funktionsnedsættelse får sat egne ressourcer i spil og kan mestre egen livssituation	Andelen af borgere med reduktion i behov for hjemmepleje efter endt træningsforløb	60 %	66,7 %	↗
Flere borgere bliver trænet med henblik på øget livskvalitet på egne vilkår	Uændret eller stigende gennemsnitsalder for ny-visiterede til plejecentre	81,2 år	79,3 år	→
Borgernes frihed og uafhængighed øges	Reduktion i antallet af visiterede timer til hjemmehjælp 6 måneder efter visitation	39,7 %	38,9%	→
Borgernes egen vurdering af deres helbred øges	SF12 – Fysisk score SF12 – Psykisk score		66,2 % 57,9 %	

Nedenfor bliver der kommenteret på udviklingen i de enkelte effektmål. I bilaget er der en uddybende opfølgingsanalyse.

Flere borgere fastholdes på arbejdsmarkedet

Ældre- og Handicapforvaltningen har blik for betydningen af, at borgere med en fysisk funktionsnedsættelse ikke mister deres tilknytning til arbejdsmarkedet. Derfor har forvaltningen i samarbejde med Beskæftigelses- og socialforvaltningen haft særligt fokus på genoptræning af borgere tidligt i deres sygedagpengeforløb. De foreløbige resultater viser, at indsatserne medvirker til at forkorte perioden på sygedagpenge.

Flere borgere vælger, at deres alderdom skal tage afsæt i Odense Kommune

Siden 2014 har nettotilflytningen hver måned været positiv. Den gennemsnitlige nettotilflytning er på 25,3 borgere pr. måned.

Flere borgere med funktionsnedsættelse får sat egne ressourcer i spil og kan mestre egen livssituation

Et vellykket træningsforløb forventes at nedbringe borgernes behov for hjemmehjælp. Henover det seneste år er andelen af borgere med reduktion i gennemsnitligt antal hjemmehjælpstimer efter et træningsforløb steget fra 60 % i december 2015 til 66,7 % i december 2016.

Flere borgere bliver trænet med henblik på øget livskvalitet på egne vilkår

I løbet af 2016 er gennemsnitsalderen faldet ved indflytning i plejecenter. Det er mændene, der er blevet yngre ved indflytningen. For kvinderne er gennemsnitsalderen steget.

Borgernes frihed og uafhængighed øges

Et væsentligt fokus for forvaltningens rehabiliteringsstrategi er at sikre en tidlig indsats i borgernes forløb. Reduktionen i antal hjemmehjælpstimer efter 6 måneder giver en indikation af effekten af den tidlige indsats. I første halvår af 2016 var effekten nedadgående, men fra august er udviklingen vendt og ligger i december 2016 på 38,9 %

Borgernes egen vurdering af deres helbred øges

Borgernes egen vurdering af deres fysiske og mentale sundhed bliver målt via SF-12 spørgeskemaet, som alle borgere i forløb løbende skal besvare. Forvaltningen bemærker, at implementeringen af SF12-målingerne først er kommet bredt ud i organisationen i løbet af 2016 og derfor kan data fra målingerne endnu ikke være at betegne som valide.

Økonomi

Kassen forbedres med 4,1 mio. kr. i 2016. I 2017 forværres kassen med 4,1 mio. kr. Den samlede påvirkning vil over perioden være -73.000.

Påvirkning af kassebeholdning 1.000 kr.	Afviigelser	Forslag til kassen	Forslag til overførsel
Service	4.414	0	3.429
Overførselsudgifter mv.	-985	0	0
Anlæg	640	-73	713
Ældre- og Handicapudvalget	4.068	-73	4.141

Bilag

Opfølgingsanalyse 2016_ÆHU

Liste over ÆHF's mål

Punkt 3: Beslutning om Lokalrådenes fremtid og nye vedtægter for Ældrerådet

27.15.00-A00-2-16

Resume

I denne sag indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen, at lokalrådene bliver afviklet. Derudover indstiller forvaltningen, at de nye vedtægter for Ældrerådet bliver godkendt.

En evaluering af lokalrådene, gennemført af Ældrerådet og lokalrådene, viser at lokalrådene ikke fungerer efter hensigten (se bilag). Ældrerådet og Ældre- og Handicapforvaltningen anbefaler derfor, at lokalrådene bliver afviklet med udgangen af 2017. To ud af tre lokalråd støtter indstillingen om at lukke ned.

Hvis det bliver besluttet, at lokalrådene bliver afviklet, kræver det en ændring af vedtægterne for Ældrerådet, som også skal godkendes. Ved samme lejlighed er vedtægterne blevet moderniseret.

I forbindelse med ændringen i vedtægterne har Ældrerådet ytre ønske om en ændring af valgformen. Ældrerådet vil gerne have tilføjet fremmødevalg som en valgform. Valgbestyrelsen (Økonomiudvalget) har tidligere afvist dette, hvorfor forvaltningen anbefaler, at det ikke kommer til at fremgå af vedtægterne.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af byrådets otte effektmål

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender en afvikling af lokalrådene med udgangen af 2017.

Herefter indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen til udvalget, at byrådet godkender de nye vedtægter for Ældrerådet.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

I sagsfremstillingen er der en kort opsamling på evalueringen af lokalrådene. Herefter er der et afsnit om vedtægterne for ældrerådet.

Evalueringens resultater

Evalueringen viser, at lokalrådenes arbejde har ændret sig over de sidste 4-5 år, fordi Odense Kommune har fået et øget fokus på frivillighedsområdet. Det har betydet, at klubber og foreninger ikke efterspørger lokalrådenes vejledning i særlig stor udstrækning. Ældrerådet og Ældre- og Handicapforvaltningen anbefaler derfor, at lokalrådene bliver afviklet med udgangen af 2017. Et flertal af lokalrådene anbefaler også en afvikling.

Processen for evaluering af lokalrådene og samarbejdsudvalget

Evalueringen er foregået i regi af samarbejdsudvalget og med løbende dialog med de tre lokalråd og Ældrerådet. Der har i en periode været hjælp fra en evalueringskonsulent fra Borgmesterforvaltningen, der også har holdt separate møder med rådene, men ellers har samarbejdsudvalget i stor grad ønsket at styre processen selv.

Samarbejdsudvalget består af medlemmer fra både Ældrerådet og lokalrådene.

Nye vedtægter for Ældrerådet

Hvis lokalrådene bliver afviklet, skal vedtægterne for Ældrerådet rettes til. Forslaget til de nye vedtægter er vedlagt som bilag.

Forslaget til nye vedtægter har været drøftet med Ældrerådet. Ældrerådet har følgende bemærkninger til § 8 stk. 3, om valgformen: Ældrerådet vil gerne have tilføjet fremmødevalg for også at sikre denne mulighed fremadrettet. Ligeledes påpeger Ældrerådet, at fremmødevalg i andre kommuner har resulteret i væsentlig højere stemmeprocent.

Valgbestyrelsen (Økonomiudvalget) har den 7/12 2016 behandlet og afslået dette ønske fra Ældrerådet, hvorfor Ældre- og Handicapforvaltningen anbefaler, at det ikke bliver indskrevet i vedtægterne. I vedtægterne bliver det derfor fastholdt, at valget til Ældrerådet enten kan blive afholdt som et brevstemmevalg eller som et digitalt valg.

Forslaget om afvikling af lokalrådene samt ændring af vedtægterne har været behandlet og godkendt af ældrerådet på møder i efteråret 2016. Derudover har nærværende udvalgssag været i høring i Ældrerådet, som ikke har yderligere bemærkninger.

Økonomi

Hvert lokalråd modtager årligt et budget på 35.000 kr. I alt 105.000 kr. Hvis lokalrådene bliver nedlagt, tilfalder de 105.000 kr. fra 2018 Ældre- og Handicapforvaltningens ramme.

De økonomiske konsekvenser bliver håndteret inden for udvalgets egen ramme og påvirker derfor ikke kommunens kassebeholdning.

Bilag

Vedtægter for Ældrerådet i Odense Kommune

Evalueringsrapport af Lokalrådene

Punkt 4: Godkendelse af investeringer i det specialiserede socialområde

85.02.02-A00-75-17

Resume

I denne sag skal Ældre- og Handicapudvalget godkende, at Ældre- og Handicapforvaltningen anvender en del af udvalgets budgetværn til investeringer i det specialiserede socialområde. Investeringerne skal bidrage til:

- At hjemtage 6 borgere fra det regionale tilbud Bognæs samt hjemtage yderligere 2 borgere fra andre regionale tilbud.
- At der bliver oprettet et botilbud, der kan rumme borgere, som kræver et enkeltmandstilbud.

Det regionale tilbud Bognæs lukker pr. 1/6 2017. Lukningen betyder, at Odense Kommune skal hjemtage 6 borgere samt, at forvaltningen skal bidrage til at finansiere lukningen af Bognæs. Forvaltningen skal derfor inden juni 2017 finde et boligtilbud til de 6 borgere. Forvaltningen har ledige boliger på Tornbjerggård, der kan rumme de 6 borgere, således at borgerne kan forblive sammen. Det vil dog kræve en renovering af boligerne at kunne rumme borgerne samt en investering i velfærdsteknologi (for eksempel loftlifte). Boligerne ligger i den fløj af Tornbjerggård, som er nærmest Munkehatten. Det betyder, at der bliver skabt mulighed for et endnu stærkere fagligt miljø mellem medarbejderne på tværs af Munkehatten og Tornbjerggård.

I den forbindelse vil der blive skabt mulighed for at hjemtage yderligere to borgere samt gjort plads til aflastning og beskæftigelse. Renoveringen og hjemtagelsen af borgere vil kunne bidrage til at forbedre økonomien samt bidrage til at imødekomme kommende kapacitetsudfordringer på handicapområdet.

Forvaltningen foreslår også, at der på Tornbjerggård bliver oprettet et botilbud til borgere, som kræver enkeltmandstilbud. Ved at oprette botilbuddet vurderer forvaltningen, at midlerne til enkeltmandstilbudene kan blive anvendt mere optimalt. Botilbuddet vil blive oprettet i den del af Tornbjerggård, som hedder ”Annekset”, og vil kræve en renovering.

Investeringerne vil bidrage til at understøtte forvaltningens strategi om at hjemtage borgere fra regionale tilbud til Odense Kommunes egne tilbud.

Forvaltningen kender endnu ikke de økonomiske konsekvenser ved investeringen samt omkostningerne til lukningen af Bognæs. Forvaltningen skønner dog, at de samlede omkostninger ligger inden for en ramme på 4 mio. kr. Når de økonomiske konsekvenser foreligger, vil udvalget blive orienteret.

Forvaltningen foreslår, at omkostningerne bliver finansieret af budgetværnet. Forslaget er i tråd med udvalgets beslutning den 8/11 2016 om, at budgetværnet blandt andet skal anvendes til nedjustering af brugen af regionale pladser inden for det specialiserede socialområde.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af byrådets otte effektmål.

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget stiller 4.000.000 kr. fra budgetværnet til rådighed til renovering og køb af velfærdsteknologi på Tornbjerggård.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Se sagsresumé.

Økonomi

Forvaltningen kender endnu ikke de økonomiske konsekvenser ved investeringen samt omkostningerne til lukningen af Bognæs. Forvaltningen forventer dog, at de samlede omkostninger ikke overstiger 4 mio. kr.

Forvaltningen foreslår, at de samlede omkostninger bliver finansieret af budgetværnnet. Når de økonomiske konsekvenser foreligger, vil udvalget blive orienteret.

Punkt 5: Godkendelse af udviklingen af maden på plejecentre

27.36.24-P20-1-17

Resume

I denne sag skal Ældre- og Handicapudvalget træffe beslutning om udviklingen af maden på forvaltningens plejecentre og botilbud.

På udvalgsrådet den 24/1 2017 fik udvalget et oplæg om maden på forvaltningens plejecentre. Maden og måltidet er for mange mennesker et vigtigt samlingspunkt i hverdagen. Vi får næring gennem maden og nærvær gennem måltidet, når vi spiser sammen med familie eller venner. Det er naturligt, at maden og måltidet fortsat er et samlingspunkt på plejecentre og botilbud, hvor det bidrager til borgernes livskvalitet.

Ældre- og Handicapudvalget ønsker, at mulighederne for lokal tilberedning af maden bliver udbredt på byens plejecentre. Det kan fx ske ved at plejecentrene bruger muligheden for at bestille en hel steg, kartofler og grøntsager hos Byens Køkken, som bliver tilberedt lokalt. Samtidig ønsker udvalget, at beboere, pårørende og personale på hvert enkelt plejecenter indleder en proces, hvor de beskriver ønsker til og rammer for maden på netop deres plejecenter.

Ældre- og Handicapforvaltningen har ca. 120 lokale køkkener i de enkelte boenheder på byens 14 plejecentre med Levebo enheder. Her bliver 80 % af maden til beboerne tilberedt. Det varme måltid kommer som delkomponenter fra Byens Køkken og bliver færdigtilberedt i de lokale køkkener.

På 7 af byens plejecentre er der ”små storkøkkener”. Her laver madhåndværkere fra Byens Køkken maden. Det varme måltid kommer også her som delkomponenter fra Byens Køkken og bliver færdigtilberedt på plejecentrene.

Udviklingen af maden kan fokusere på, hvordan de enkelte plejecentre kan tilberede flere rå madvarer i de lokale køkkener, og hvordan maden og måltidet kan blive en aktivitet og mulighed for socialt samvær på plejecentrene.

På baggrund af udvalgets drøftelser den 24/1 2017 foreslår Ældre- og Handicapforvaltningen, at maden og måltidet bliver udviklet gennem tre spor.

- Spor 1 - Øget brug af konkrete muligheder for lokal tilberedning af maden. Sporet skal sikre, at plejecentrene udnytter spændet af muligheder lige fra tilberedning af fx hel steg og brød lokalt til bestilling af delkomponenter eller færdige måltider hos Byens Køkken.
- Spor 2 – Alle plejecentre indleder en proces med borgere, pårørende og personale. Processen skal afklare, hvordan maden og måltiderne bliver bedst mulige i forhold til ønsker og muligheder på det pågældende plejecenter.
- Spor 3 – Ansøgning til puljen målrettet ”Renovering, etablering eller genetablering af lokale køkkener på plejecentre”.

Effekt

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Forvaltningen forventer, at udvikling af maden på plejecentrene vil bidrage til at øge livskvaliteten for beboerne på plejecentrene.

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget godkender

1. Spor 1 vedrørende øget brug af konkrete muligheder for lokal tilberedning af maden. Sporet skal sikre, at plejecentrene udnytter spændet af muligheder lige fra tilberedning af fx hel steg og brød lokalt til bestilling af delkomponenter eller færdige måltider hos Byens Køkken.
2. Spor 2 vedrørende udviklingen af maden på plejecentrene gennem proces med beboere, pårørende og personale.
3. Spor 3 vedrørende søgning af midler til puljen målrettet ”Renovering, etablering eller genetablering af lokale køkkener på plejecentre”. Der bliver søgt midler til renovering på Havebæk plejecenter, som skal være modelprojekt for, hvordan et køkken på et traditionelt plejecenter kan åbnes op og blive en mere integreret del af mad- og måltidssituationen.
4. At de 25 % medfinansiering fra kommunen til renoveringerne på Havebæk plejecenter bliver finansieret fra udvalgets budgetværn. Beløbet til egenfinansiering er på 137.500 kr.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen.

Ældre- og Handicapudvalget tilføjede i mødet vedrørende spor 2, at processen gennemføres årligt.

Sagsfremstilling

I sagsfremstillingen bliver de tre spor til udvikling af maden og måltidsrammer på plejecentre beskrevet nærmere. I bilaget er Ældrerådets høringssvar vedrørende sagen vedlagt.

Udviklingen af maden på plejecentrene bliver set i sammenhæng med andre projekter i Ældre- og Handicapforvaltningen, herunder fx kapacitetsanalysen.

Spor 1 - Øget brug af konkrete muligheder for lokal tilberedning af maden

Ved at udnytte de muligheder, som eksisterer i dag, har plejecentrene mulighed for at udvikle og ændre den mad, der bliver serveret for beboerne. Formålet er at udbrede kendskabet til og brugen af de muligheder, som Byens Køkken tilbyder.

Det kan fx være

- Muligheden for at bestille rå madvarer hos Byens Køkken, der bliver tilberedt i de lokale køkkener på plejecentrene. Fx hel steg, kartofler eller grøntsager.
- Muligheden for at bestille brød- og kagedej hos Byens Køkken, som personalet selv bager i de lokale køkkener.
- Bruge Aktiviteter i Plejeboliger og frivillige til aktiviteter omkring mad og måltider, fx en bageklub.
- Arrangere flere festlige hverdage, fx oldebørnsmiddag.
- Inddrage beboerne i menuvalg.

Forløbet kan også afdække de områder, hvor Byens Køkken kan udvikle nye muligheder til plejecentrene. Fx flere halvfabrikata eller komponentbestillinger, som fx lagkage som samlesæt eller nemme og energitætte mellemmåltider.

Arbejdet med maden og måltider kan yderligere blive understøttet af den elektroniske måltidshåndbog, som udkommer i foråret. Håndbogen er et fagligt opslagsværk, hvor personalet kan få ideer til mad, måltid og ernæring. Sammen med den viden personalet får under uddannelsen på Måltidsakademiet, er måltidshåndbogen et oplagt sted at finde inspiration til den mad, der bliver serveret på plejecentrene.

Måltidshåndbogen er elektronisk og bliver udleveret sammen med en tablet til hver afdeling. Tabletten kan personalet også bruge til at bestille mad og varer fra Byens Køkken på.

Spør 2 - Proces for udvikling af maden på plejecentre

Byens plejecentre er forskellige i forhold til beboersammensætning og hvilke forudsætninger beboerne har for at deltage i madlavning og madplanlægning.

Derfor er det vigtigt, at der hurtigst muligt på det enkelte plejecenter bliver igangsat en proces med beboere, pårørende og personale. I fællesskab skal de formulere, hvordan maden og måltiderne bliver bedst mulig i forhold til ønsker og muligheder på det pågældende plejecenter. Forvaltningen tror på, at borgerne er dem, der bedst kan sætte retningen for deres liv og ved, hvad der vil øge deres livskvalitet.

I processen kan det fx blive diskuteret

- Hvor der er behov for udvikling af maden.
- Hvilke sociale aktiviteter, der kan laves omkring maden og måltidet.
- Hvilke ønsker og muligheder beboerne har for at deltage i madplanlægning og -tilberedning samt måltidsforberedelserne.

Diætister og måltidsmentorer fra det ernæringsfaglige team vil under processen besøge plejecentrene for at understøtte, vejlede og oplyse om mad, måltider og ernæring samt de muligheder Byens Køkken tilbyder. I dialogen kan plejecentrets ønsker blive drøftet og spille ind i samarbejdet med Byens Køkken om udvikling af maden. Processen vil blive understøttet af forvaltningens ledelse.

Måltidsmentorerne vil fremover komme hver 2. uge på de plejecentre, der får døgnkost fra Byens Køkken. Mens måltidsmentorerne vil være til stede en halv dag på øvrige plejecentre ca. en gang om måneden Diætisterne vil i lighed med Måltidsmentorerne være til stede ½ dag på hvert plejecenter ca. en gang om måneden

Formålet med processen er, at hvert plejecenter finder de tilbud og muligheder, som passer til beboernes forudsætninger og ønsker.

Mad- og måltidsstrategi

Spør 2 vil samtidig understøtte implementeringen af Odense Kommunes mad- og måltidsstrategi "Sammen om bedre måltider".

På de fleste plejecentre har medarbejderne allerede deltaget i Måltidsakademiet, hvor de bliver kompetenceudviklet inden for mad og smag samt måltidet og ernæring.

Udviklingen af maden på plejecentrene omhandler ikke kun maden og tilberedningen. Måltidet og hvordan personalet og beboerne kan skabe et hyggeligt samvær omkring maden, skal også i fokus. Medarbejdernes deltagelse i Måltidsakademiet støtter det fokus.

De samme muligheder skal gælde for maden på forvaltningens botilbud.

Tidsperspektiv

Plejecentrene skal have igangsat processen med beboere, pårørende og personale inden juli måned 2017. Formuleringen om, hvordan maden og måltiderne bliver bedst mulig i forhold til ønsker og muligheder på det pågældende plejecenter, skal være færdig inden udgangen af 2017.

Spor 3 – Ansøgningspulje målrettet ”Renovering, etablering eller genetablering af lokale køkkener på plejecentre”

Som del af finansloven for 2017 er ansøgningspuljen målrettet renovering, etablering og genetablering af køkkener på plejecentre blevet udmeldt.

Puljen har til formål at

- bringe duften af mad ind på plejecentrene.
- bringe selve madlavningen tættere på de ældre.
- give beboerne mere indflydelse på, hvordan menuen skal sammensættes.
- inddrage beboerne i planlægning og tilberedelse af måltiderne.

Der er to ansøgningsmuligheder i puljen. Én i forhold til renovering af køkkener i Leve-bo enheder og én i forhold til renovering af køkkener på serviceareal. I Leve-Bo enhederne blev køkkenerne opgraderet i forbindelse med madanalysen i 2013/2014. Derfor foreslår forvaltningen, at der bliver søgt midler til køkkener på servicearealer.

Forvaltningen foreslår, at der bliver søgt midler til renovering af køkkenet på Havebæk plejecenter. Formålet med renoveringen er at styrke sammenhængen mellem køkkenet og spiserum, så der bliver skabt en ramme om gode mad- og måltidsoplevelser.

Renoveringen skal danne model for, hvordan et storkøkken på et traditionelt plejecenter kan blive åbnet op og blive en mere integreret del af beboernes mad- og måltidssituation.

Plejecentre	Samlet budget (kr.)	Heraf kommunal medfinansiering (kr.)
Havebæk plejecenter	550.000	137.500

Da der er tale om et køkken opført på servicearealer, skal forvaltningen have en medfinansiering på 25 % af udgifterne til renoveringen. Egenfinansieringen er på 137.500 kr. Forvaltningen foreslår, at midlerne bliver finansieret fra udvalgets budgetværn.

For at have mulighed for at få støtte fra puljen, skal følgende krav være opfyldt

- Efter renovering skal køkkenet anvendes på fast basis.
- Flest mulige ældre på plejecentret skal have flest mulige måltider tilberedt i det renoverede køkken.
- Der er en kommunal egenfinansiering på 25 % af projektets budget.
- Midlerne skal bruges inden 31/12 2017.

Forvaltningens bemærkninger til Ældrerådets høringssvar

Ældrerådets høringssvar (jf. bilag) giver forvaltningen anledning til at præcisere, at der til småtspisende ældre bør serveres 6-8 måltider om dagen, hvoraf 3 er hovedmåltider. Det ene af hovedmåltiderne kommer fra Byens Køkken. Som udgangspunkt bliver resten af måltiderne tilberedt på det enkelte plejecenter/i den enkelte leve-bo-enheds køkken. Der er dermed mulighed for at inddrage beboerne i langt størstedelen af madlavningen i løbet af dagen.

Økonomi

I tabellen er der en beskrivelse af midlerne fra finansloven for 2017.

Puljens navn	Krav	Økonomi (samlet til alle kommuner)
Pulje målrettet "Renovering, etablering eller genetablering af lokale køkkener på plejecentre"	Krav om medfinansiering på 25 % på plejecentrene (dog ikke Leve-Bo).	425 mio. kr.
	Krav om, at midlerne skal anvendes i 2017, og at det ikke medfører huslejestigning for borgeren.	

Forvaltningen anbefaler, at søge 412.500 kr. fra puljen. Det betyder, at forvaltningen har en egenfinansiering på 137.500 kr. Det samlede beløb til renoveringen vil være 0,5 mio. kr. Midlerne til egenfinansiering foreslår forvaltningen finansieret fra Ældre- og Handicapudvalgets budgetværn.

Bilag

Ældrerådets høringssvar

Punkt 6: Drøftelse af implementeringen af strategien Sammen om bedre måltider

29.00.00-G01-38-16

Resume

Sagen er udsat fra møde i Ældre- og Handicapudvalget den 21/2 2017.

Sagen er en drøftelse af, hvilke indsatsområder Ældre- og Handicapforvaltningen skal lægge vægt på i implementeringen af mad- og måltidsstrategien "Sammen om bedre måltider". De tre indsatsområder er udarbejdet på baggrund af input fra forvaltningens overordnede områder. Der er vedhæftet et bilag med en oversigt over eksisterende og besluttede indsatser på mad- og måltidsområdet opdelt på de fire indsatsområder, for at skabe et overblik over, hvad der allerede er i gang.

Indsatsområde 1: Rehabilitering - mad, måltider og ernæring som en naturlig del af et rehabiliteringsforløb.

Indsatsområde 2: Forebyggelse - mad, måltider og ernæring som middel til at forebygge sygdom og bevare funktionsevne.

Indsatsområde 3: Mad- og måltidstræning - træning i madlavning for at udvikle eller bevare færdigheder.

Indsatsområde 4: Medarbejderne og den professionelle tilgang

Drøftelsen skal bidrage til en orienteringssag i Sundhedsudvalget samt danne grundlag for en beslutningssag i Ældre- og Handicapudvalget, hvor udvalget beslutter den konkrete implementering.

Høringssvar fra Ældrerådet er vedlagt.

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter indsatsområderne.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget drøftede indsatsområderne.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog den 23/11 2016 Odense Kommunes mad- og måltidsstrategi "Sammen om bedre måltider", som alle forvaltninger nu skal implementere. Strategien er udsprunget af Ældre- og Handicapforvaltningens arbejde omkring mad, måltider og ernæring. Sundhedsudvalget bliver orienteret om forvaltningernes plan for implementering af strategien på

udvalgsrådet 30/3 2017. Denne sag skal bidrage til orienteringen og desuden danne grundlag for beslutning om den konkrete implementering af strategien i Ældre- og Handicapforvaltningen. Der er vedhæftet et bilag til orientering med et overblik over besluttede og eksisterende indsatser på mad- og måltidsområdet, som bl.a. beskriver målgruppe, mål med indsatsen og relation til de politiske værdier i mad- og måltidsstrategien. Ældre- og Handicapforvaltningen har allerede lagt et stort arbejde i mad- og måltidsområdet, hvilket oversigten er et udtryk for.

Der er afholdt to møder, hvor alle rehabiliteringsforløb og interne interessenter var repræsenteret. Her blev de eksisterende indsatser på området afdækket, og der var enighed om, at der primært var brug for at fastholde, udvikle og koble eksisterende indsatser frem for at igangsætte nye. Der blev identificeret fire indsatsområder, som implementeringen af strategien kunne tage afsæt i.

Indsatsområde 1: Rehabilitering

Mad, måltider og ernæring skal være en naturlig del af et rehabiliteringsforløb, og en indsats på lige fod med andre, som skal understøtte borgerens mål. Mad, måltider og ernæring skal indgå systematisk som en del af et helhedsorienteret rehabiliteringsforløb. Borgerens funktionsevne og sundhedstilstand skal øges eller fastholdes, og fokus på mad, måltider og ernæring er et middel til at nå målet. En indsats herunder kan fx være obligatorisk brug af skemaet til ernæringsvurdering i én plan til udvalgte borgergrupper.

Indsatsområde 2: Forebyggelse

Mad og ernæring indgår som en del af Ældre- og Handicapforvaltningens strategi for arbejdet med forebyggelse og sundhedsfremme under fokusområdet "Et selvstændigt liv længst muligt", som omhandler KRAM-faktorerne (Kost, Rygning, Alkohol, Motion). Mad spiller en stor rolle i forebyggelse og forværring af sygdomme fx diabetes. Maden skal tilpasses borgerens behov, og der er vidt forskellige behov på tværs af forvaltningens forløb, hvor nogle borgergrupper har problemer med overspisning mens andre kæmper med underernæring. Fælles for problemstillingerne er, at de kan føre til tab af funktionsevne og livskvalitet og medføre sygdom. En indsats herunder kan fx være at udvikle en struktureret metode til at tale om mad, måltider og ernæring i forebyggende hjemmebesøg.

Indsatsområde 3: Mad- og måltidstræning

En stor del af de ældre borgere kan selv lave mad, og for den målgruppe handler det om at bevare færdighederne for at kunne bevare selvstændigheden og uafhængigheden. For andre borgere fx i forløb medfødt eller erhvervet hjerneskade er madlavning noget, som skal trænes og læres for først at kunne opnå færdighederne. Det kræver både passende rammer, og strukturer som understøtter det. I "mad- og måltidstræning" er madlavning og forberedelserne fx indkøb, aktiviteter som kan bruges til at træne borgerens fysiske, psykiske og sociale funktioner. Indsatsområdet hænger dermed tæt sammen med området rehabilitering og de borgerrettede indsatser der indgår herunder. En indsats herunder kunne fx være træning i madlavning for yngre borgere på botilbud i forløb medfødt hjerneskade.

Indsatsområde 4: Medarbejderne og den professionelle tilgang

Medarbejderne arbejder i deres dagligdag, som formidlere af viden om sund kost og ernæring, tilpasset den borgergruppe de arbejder med. Indsatsområdet handler om at understøtte medarbejderne i en professionel tilgang til mad og ernæring fremfor en personlig tilgang. En indsats herunder kunne være fx at styrke understøttelsen af medarbejdernes professionelle tilgang til mad og ernæring i kompetenceløftet af medarbejderne ift. mad, måltider og ernæring.

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommunes kassebeholdning.

Bilag

Ældrerådets høringssvar

Oversigt over eksisterende indsatser_ny

Punkt 7: Lukket: Drøftelse af fremtidig placering af Odense Værkstederne

85.02.02-A00-3-15

Punkt 8: Evaluering af Værdighedsmilliarden for 2016

27.00.00-P20-1-15

Resume

I denne sag bliver Ældre- og Handicapudvalget orienteret om evalueringen af de indsatser under Værdighedsmilliarden, som er afsluttet med udgangen af 2016. I alt har der i 2016 været 17 indsatser under Værdighedsmilliarden. Ni af de indsatser blev afsluttet med udgangen af 2016. Evalueringen er vedlagt i bilaget.

Formålet med Værdighedsmilliarden er

"At ældre borgere skal have mulighed for at fortsætte med at leve det liv, den ældre ønsker, med størst mulig selvbestemmelse. Plejen og omsorgen skal tage udgangspunkt i den enkelte ældres behov, så den enkelte kan leve et værdigt liv".

Formålet spiller naturligt ind i Ældre- og Handicapforvaltningens arbejde, hvor vi tror på, at borgerne er dem, der bedst kan sætte retningen for deres liv. Derfor støtter vi op om de mål, der er vigtige for borgeren, ved at samarbejde, lytte, være i dialog og ved at bruge vores kompetencer på tværs af fagligheder. Fokus i indsatserne under Værdighedsmilliarden er på at understøtte den rehabiliterende tilgang og øge borgernes livskvalitet.

Det første år med Værdighedsmilliarden

2016 har været et opstartsår, da det var første år, hvor forvaltningen kunne søge om midler i Værdighedsmilliarden. Det betød også, at forvaltningen først kunne råde over midlerne pr. 1/4. Otte af de 17 indsatser kører videre i 2017, men i 2016 kunne de højst køre i 9 måneder. Derfor blev der midler til overs i 2016, da de varige indsatser ikke skulle have budget til 12 måneder.

For de "overskydende" midler blev der i 2016 igangsat ni indsatser. Det er de ni indsatser, som blev afsluttet ved årets udgang, der er blevet evalueret.

Nedenfor er en opsummering fra evalueringen.

Evaluering af indsatserne i Værdighedsmilliarden for 2016

Jul for ensomme ældre

Formålet med indsatsen var, at afholde jul for ensomme ældre. Fokus i indsatsen blev, efter fokusgruppeinterviews med målgruppen, i stedet at sprede kendskabet til sociale arrangementet i forbindelse med julen. Der blev identificeret 35 arrangementer, som indsatsen formidlede målgruppen om.

I indsatsen blev der bl.a. uddelt 1.000 julestjerner, som skulle gives videre til én man vidste sad alene uden at komme ud. Derved gav julestjerner anledning til et besøg.

Ideen har vakt meget begejstring, og mange ønsker at gentage succesen. Ved at bruge de ældre vi møder, som kontakten til dem vi ikke møder, bliver der skabt en kontakt mellem nogen, vi måske ellers ikke når ud til. Selv om indsatsen under

Værdighedsmilliarden er afgrænset til 2016, er der planlagt to møder i 2017, så initiativer og erfaringer bliver viderført til arrangementer vedr. julen i 2017.

En værdig død

For at sikre de optimale rammer omkring en værdig død var indsatsens formål at afdække, hvordan vi allerede understøtte den værdige død samt sikrer, at hele organisationen har kendskab til og bruger de relevante indsatser.

I indsatsen er der blevet afholdt kurser for 207 medarbejdere i palliativ pleje. Kompetenceudviklingen af medarbejderne, skal sikre, at den palliative pleje i driften har den rette kvalitet.

Udviklingstiltag på demensområdet

Indsatsen havde til formål at intensivere arbejdet med de seks udviklingstiltag, der blev præsenteret på ÆHU den 23/6 2016 som opfølgning på udvalgsturen til De Hogeweyk. Der er bl.a. blevet introduceret ny samarbejdsform mellem borgere og medarbejdere via metoden Lifestyle Redesign på plejecenter.

Udlån af træningsudstyr

For at sikre de bedst mulige forhold for borgerens træning i hjemmet bliver borgeren tilbudt at låne træningsredskaber. Gennem indsatsen har borgere nu mulighed for at låne et tablet, så de kan hjemmetræne via genoptraen.dk. Der er også lagt nye øvelser ind på genoptraen.dk, som passer til den nye målgruppe.

Midler til Byhuset

For at sikre at Byhuset kan udvide sine aktiviteter, som bl.a. omfatter cruises i bus, har Byhuset fået tilført midler til en ny bus. Der er blevet indkøbt en bus og der er opstartet to nye cruisehold for demente. Turene er en populær aktivitet, hvor deltagerne nyder det sociale samvær og turen rundt i byen. Samtidig får pårørende mulighed for aflastning, når den demente deltager i aktiviteter på Byhuset.

Cykler til plejecentre

Byens plejecentre skal have mulighed for at deltage i "Cykling uden alder". Her får plejehjemsbeboerne mulighed for at komme på cykeltur og få frisk luft og nyde byen og naturen fra cykelstien. Gennem indsatsen har alle kommunale plejecentre nu en rickshawcykel. Der er uddannet nye piloter, som er de frivillige, der tager de ældre med på cykeltur. Der er planlagt fremtidige fælles ture.

Den borgernære drift

For at sikre en optimal planlægning, der minimerer antallet af medarbejdere i borgerens hjem, får plejecentre og udekørende grupper midler til fastholdelse af vikarer i forbindelse med kompetenceudviklingen af det faste personale. Ved at tilføre midler sikrer vi mulighed for at tilknytte faste vikarer, som skaber forudsætninger for en stabil drift og et godt kendskab til borgerne. Indsatsen fører til færre aflysninger eller ændringer i den daglige drift, da driften har haft mulighed for at planlægge med afløsere og vikarer under de faste medarbejders kompetenceudvikling. Midlerne understøtter kompetenceudviklingen af 1.726 medarbejdere.

Madudvikling

Indsatsen skal udvikle maden, der serveres i Leve Bo enhederne. Byens Køkken leverer dagens hovedmåltid til Leve Bo enhederne, mens de øvrige måltider bliver tilberedt af personalet i Leve Bo enhederne. Det er de lokalt tilberedte måltider,

som vil blive udviklet. I indsatsen er der blevet udviklet måltidshåndbogen, som skal sikre nye ideer og mad af god kvalitet på plejecentre og botilbud. Samtidig er der udviklet mad med ny konsistenstype til borgere med tyggebæsvær.

Kompensation til driften

Driften kompenseres for de medarbejdere, som skal deltage i den planlagte undervisning på Måltidsakademiet i perioden maj til september 2016. Kompensationen bliver brugt på at sikre den optimale vagtplanlægning. Indsatsen har givet færre aflysninger eller ændringer i den daglige drift, da driften har haft mulighed for at planlægge med afløsere og vikarer under de faste medarbejders kompetenceudvikling.

Samlet status på Værdighedsmilliarden

Selv om både indsatsudvikling, -planlægning og -afvikling har skulle ske i 2016, er alle indsatser blevet gennemført. Ligeledes er de afsatte midler blevet brugt. I nogle indsatser har forbruget været mindre end forventet. I de tilfælde er der flyttet midler til indsatser, hvor forbruget har været større end forventet.

Der har været en tæt økonomiopfølgning på både "2016 indsatserne" og de indsatser, som fortsætter i 2017. Det har betydet, at 98 % af 2016 tilskuddet er omsat i indsatserne. De resterende midler bliver overført til 2017, hvor de bl.a. bliver brugt i to nye indsatser, som blev godkendt på Ældre- og Handicapudvalget den 21/2 2017.

Følgende indsatser kører i 2017

- Tværfagligt samarbejde - sygeplejen
- Tværfagligt samarbejde - farmaceuter
- Tværfagligt samarbejde - træning
- Hjemmevejleder yngre demente
- Ny aktivitets- og træningstilbud for demente
- Nye hold på Byhuset for demente
- Videreudvikling af maden
- Måltidsguides
- Diætister

Følgende indsatser er nye

- Aftenomsorg på plejecentre
- Støtte til nye lokaler i Seniorhuset
- Støtte til nye demenshold under Ældreidrættens hus

Bilag

Evalueringsrapport af 2016 indsatserne under Værdighedsmilliarden

Punkt 9: Orientering om tilsagn til projekt Forebyggende Fællesskaber - mental rehabilitering

00.16.00-P20-8-16

Resume

Ældre- og Handicapforvaltningen ønsker at reducere antallet af ensomme ældre og forebygge social isolation. Ensomhed forringer livskvaliteten og har negativ indflydelse på helbredet. Det betyder, at den ældres funktionsevne bliver påvirket negativt og det øger den ældres behov for hjælp.

I samarbejde med Røde Kors og Ældre Sagen har Ældre- og Handicapforvaltningen derfor søgt puljen "Styrket indsats mod ensomhed blandt ældre mennesker, der modtager meget hjemmehjælp". Parterne har en fælles vision om, at ingen ældre skal være uønsket alene.

Forvaltningen har fået bevilliget 3,2 mio. kr. fra puljen til det 2-årige projekt "Forebyggende Fællesskaber - mental rehabilitering". Projektet starter 1/3 2017 og understøtter

- Rehabiliteringsstrategien.
- Civilsamfundsstrategien.
- Strategien for arbejdet med forebyggelse og sundhedsfremme.

Projektets formål og indhold

Formålet med projektet er at reducere antallet af ensomme ældre og forebygge social isolation blandt ældre, som modtager meget hjemmehjælp.

For at nå formålet bliver ca. 100 medarbejdere i to udkørende grupper og deres ledere kompetenceudviklet i efteråret 2017. Medarbejderne skal blive i stand til at identificere, hvem der har en reel ensomhedsproblemtik, og hvad de skal gøre ved det. De skal lære at bruge konceptet ABC - for mental sundhed. Konceptet er bygget op om tre enkle budskaber, som skaber større livsglæde, trivsel og robusthed.

1. Gør noget aktivt.
Hold dig mentalt, fysisk, kulturelt, socialt og spirituelt aktiv: Gå en tur, sig goddag til folk, læs en bog, gå på museum, dans, spil kort.
2. Gør noget sammen.
Vær en del af en gruppe, gå sammen med andre, tag til fællespisning.
3. Gør noget meningsfuldt.
Find et formål, hjælp en nabo, lær noget nyt, arranger en fællespisning.

Kompetenceudviklingsforløbet følges op af ½-dags opfølgingsdag i foråret 2018 og en ½-dags afslutningsdag i januar/februar 2019.

Der vil desuden blive udarbejdet konkrete arbejds gange og samarbejdsaftaler i foråret 2017. De skal gøre medarbejderne i stand til at handle og dermed støtte den ældre til at komme ud og deltage i aktiviteter og fællesskaber. Over halvdelen af budgettet er afsat til, at medarbejderne får mulighed for at ledsage borgere eller skabe aktiviteter. Formålet her er at bygge bro til civilsamfundet, så den ældre kan blive en betydningsfuld del af et fællesskab igen.

Projektet bliver gennemført i samarbejde med Ældre Sagen og Røde Kors. Der vil blive udviklet en samarbejdsmodel for samspillet mellem de frivillige sociale foreninger og de udkørende grupper.

Derudover vil der også blive arbejdet på at opdyrke lokale fællesskaber og aktiviteter. Derfor vil der være samarbejde med lokale aktører, såsom kirker, boligforeninger m.fl.

For at understøtte kontakten til frivillige tilbud, vil Paletten blive udviklet til at blive mobilvenlig i efteråret 2017. På den måde kan medarbejdere og borgere bruge Paletten på deres mobile enheder, fx når medarbejderne er hos borgeren. Paletten er Odense Kommunes digitale kort over frivillige sociale foreninger, frivillighuse, aktiviteter og tilbud. Paletten er brugerstyret dvs. foreninger, organisationer og frivillige opretter selv aktiviteter på.

Forventet effekt

Ensomhed kan være skadeligt på flere måder. Det kan medføre lavere selvværd, angst, utryghed og psykiske lidelser, Alzheimer og symptomer på depression. Men ensomhed kan også have en række alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser. For eksempel forhøjet blodtryk, dårlig søvnkvalitet, stress-reaktioner og hjerte-kar-sygdomme. Hvis det lykkes at forebygge ensomhed, vil det øge den ældre borgers livskvalitet samt forbedre borgerens sundhed og helbred. Det vil betyde, at flere ældre fastholder deres funktionsevne i længere tid, og behovet for hjemmehjælp bliver fastholdt eller reduceret. Samtidig vil behovet for en plejebolig blive udskudt. Sundhedsstyrelsen foretager evaluering af projektet, og internt følges der op på centrale parametre såsom SF12 og behov for hjemmehjælp.

Baggrund

Puljen "Styrket indsats mod ensomhed blandt ældre mennesker, der modtager meget hjemmehjælp" blev udmeldt som del af satspuljen for 2017. Puljen er på 30 mio. kr. og skal bidrage til, at kommuner i samarbejde med frivillige sociale foreninger forebygger ensomhed og social isolation.

Punkt 10: Orientering om Odense Kommunes deltagelse i frikommuneforsøg II 2016-2019

00.01.00-P20-2-17

Resume

Den 25/5 2016 behandlede byrådet 5 forslag til frikommuneforsøg:

1. Afprøvning af Shared Care model med etablering af tværsektorielle teams
2. Organisering af tværgående akutfunktion med datadeling og fælles ledelse
3. Sammenhæng mellem ansvar, henvisning, betaling og leverance på genoptræningsområdet
4. Plejehjemstilsyn
5. Mulighed for tilkøb af ydelser

Byrådet besluttede, at Odense Kommune skulle være medansøger på forsøg 1,2,3 og 5.

Regeringen udpegede i oktober 2016 8 frikommunenetværk, som i fællesskab kunne ansøge om frikommuneforsøg indenfor et specifikt tema. Odense Kommune indgår i netværk med København, Århus, Randers og Esbjerg i et frikommunenetværk med temaet "Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder". Der er tre ansøgningsfrister til frikommuneforsøg 1/12 2016, 1/5 2017 og 1/11 2017.

Frikommunenetværket, hvor Odense Kommune indgår, indsendte 1/12 fire ansøgninger til frikommuneforsøg, hvor Odense indgår i de første tre. Ansøgning 2 indeholder både "Afprøvning af Shared Care model med etablering af tværsektorielle teams" og "Organisering af tværgående akutfunktion med datadeling og fælles ledelse", da fælles infrastruktur mellem kommune og sygehus er en grundlæggende forudsætning for begge.

1. Kommunal revisitation til vederlagsfri fysioterapi	Kommunerne overtager myndighedsopgaven ift. årlig revisitation til vederlagsfri fysioterapi samt undtagelsesredegørelser fra de praktiserende læger.
2. Fælles infrastruktur mellem sygehus og kommune	Forsøget omhandler afprøvning af en model for fælles infrastruktur mellem kommuner og sygehuse, hvor et dokumentationssystem samler sundhedsoplysningerne for kommunerne og sygehus. Forsøget indeholder følgende to elementer: 1. Mulighed for deling af data mellem kommuner og regioner i en fælles digital løsning 2. Kommunal adgang til sundhedsdata ift. analyser målrettet forebyggende indsatser
3. Styrket valgfrihed til borgeren gennem mulighed for tilkøbsydelser hos offentlig leverandør	Kommunerne vil tilbyde borgere visiteret til praktisk og/eller personlig støtte, hjælp og pleje, efter servicelovens § 83, mulighed for at tilkøbe ydelser hos den kommunale hjemmeplejeleverandør.

4. Plejehjemstilsyn

De kommunale tilsyn med plejecentre kan foretages som anmeldte tilsyn i stedet for uanmeldte tilsyn.

Den 1/2 modtog frikommunenetværket svar på ansøgningerne, hvoraf nr. 3 og 4 blev imødekommet. Regeringen vil herefter fremsætte forslag i Folketinget om den fornødne lovhjemmel til at gennemføre frikommuneforsøgene. Hvis forslagene vedtages i Folketinget vil loven træde i kraft 1/7 2017.

Sundheds- og Ældreministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet ønsker at gå i dialog med frikommunenetværket om de sidste to ansøgninger med henblik på at drøfte, hvordan der kan arbejdes videre med ansøgningerne frem mod næste ansøgningsfrist.

Punkt 11: Beskrivelse af udmøntning af administrationsbesparelse på 12 mio. kr. frem mod 2018 i udvalgene

00.15.25-S00-4-17

Resume

Økonomiudvalget bestilte i forbindelse med behandling af byrådssagen "Realisering af velfærdsværnet på 50 mio. kr. den 18/1 2017 en beskrivelse af, hvordan administrationsbesparelsen på 12 mio. kr. bliver udmøntet i de enkelte forvaltninger.

I denne sag gives der en orientering om udmøntningen i de enkelte forvaltninger. Sagen dagsordensættes i fagudvalgene den 7/3 2017 og i Økonomiudvalget den 22/3 2017.

Baggrund

I budget 2017 blev der indlagt et velfærdsværn på 50 mio. kr. frem mod 2018, som dels skulle realiseres ved en administrationsbesparelse på 20 mio. kr. og dels en reduktion på 15 mio. kr. i henholdsvis Økonomiudvalgets og By- og Kulturudvalgets ramme.

8 mio. kr. af administrationsbesparelsen blev udmøntet på konkrete prioriteringer, mens de resterende 12 mio. kr. blev udmøntet til alle udvalg efter en fordelingsnøgle. Den fordelingsnøgle, som er anvendt, er den samme, der blev anvendt til at fordele rammebesparelser i Budget 2017 bortset fra, at det nu er vedtaget budget 2017, som er grundlaget i

stedet for vedtaget budget 2016. Fordelingsnøglen opgøres på styringsområdet Service fra vedtaget budget 2017 korrigeret for fælles puljer under Økonomiudvalget vedrørende barselsudligningsfonden, reservationspuljer, elevområdet, tjenestemandspensioner, interne forsikringspuljer og byråd og valg.

Direktørgruppen anbefalede denne fordelingsnøgle ud fra, at den sammen med de konkrete prioriteringer bedst tilgodeser, at de administrative besparelser i mindst muligt omfang berører den borgernære kontakt og sagsbehandlere på området for forsørgelses- og sikringsydelse, idet KORA's rapport "Kommunernes administrative ressourceforbrug" fra ultimo 2016 tilsiger, at der i alle led i organisationen er administration.

I nedenstående tabel er vist fordelingen af administrationsbesparelsen på de 12 mio. kr. på de enkelte udvalg.

2018- priser kr.	Fordelingsnøgle	2018 og frem
Administrationsbesparelse:		
Økonomiudvalget	6,5%	-780.000
By- og Kulturudvalget	16,1%	-1.932.000
Ældre- og Handicapudvalget	29,4%	-3.528.000
Beskæftigelses- og Socialudvalget	9,2%	-1.104.000
Børn- og Ungeudvalget	38,8%	-4.656.000
I alt	100,0%	-12.000.000

Beskrivelse fra de enkelte udvalg

Økonomiudvalget

Økonomiudvalget behandlede på mødet den 18/1 2017 udmøntning af realisering af velfærdsværet på 50 mio. kr. I sagen var det også beskrevet, hvordan der bliver arbejdet med interne omprioriteringer inden for udvalgets ramme i forhold til øvrige udfordringer, herunder administrationsbesparelsen.

Økonomiudvalgets andel af de 12 mio. kr. på 0,8 mio. kr. er behandlet sammen med resten af finansieringen af velfærdsværet fra Økonomiudvalgets område og betyder samlet besparelser i alle Borgmesterforvaltningens afdelinger.

By- og Kulturudvalget

I forbindelse med By- og Kulturudvalgets behandling af udmøntning af 15 mio. kr. reduktion på udvalgets ramme den 10/1 2017 blev der også taget stilling til en samlet administrationsbesparelse inden for udvalgets egen ramme på 4,5 mio. kr. i 2018 og frem. Administrationsbesparelsen dækker dels over udvalgets andel af administrationsbesparelsen på de 12 mio. kr. svarende til 1,9 mio. kr. og dels over besparelser fra tidligere beslutninger og budgetbidrag svarende til 2,7 mio. kr.

By- og Kulturforvaltningen håndterer den samlede administrationsbesparelse på 4,5 mio. kr. i 2018 og frem igennem lukning af Kulturhus Vollmose, strukturtilpasning på kultur- og fritidsområdet, personalereduktioner ved afdelingen Drift og Anlæg og på miljøområdet samt ved fokus på at nedbringe udgifter til abonnemeter, publikationer og konferencer.

Ældre- og Handicapudvalget

Den administrative besparelse i Ældre- og Handicapforvaltningen er på 3,5 mio. kr. Konkret vil udmøntningen ske i stabene, i Myndighed og i Mad og Måltider. Besparelserne vil indebære en reduktion i antallet af konsulenter og rehabiliteringsrådgivere. I alt vil der blive tale om en reduktion på 6-8 normeringer på hovedkonto 6, hvoraf hovedparten vil være i stabene Implementering og Udvikling samt Politik, Strategi og Økonomi.

Beskæftigelses- og Socialudvalget

Den administrative besparelse i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen er på 1,1 mio. kr. Beløbet forventes udmøntet i området Virksomhed og Borgerservice ved optimering af ledelsesspændet.

Børn- og Ungeudvalget

I Børn- og Ungeforvaltningen skal der reduceres med 4,7 mio. kr. på administration og ledelse. Grundlaget for den interne fordeling af reduktionen i forvaltningen er en forholdsmæssig opgørelse over ledelses- og administrationsopgaver fordelt mellem afdelingerne, både centralt og decentralt.

I fordelingen er der ligeledes taget hensyn til:

- Et fortsat økonomisk pres på Familie- og velfærdsområdet.
- I forbindelse med strukturtjek er der vedtaget en betydelig reduktion af ungdomsskoleområdet.
- I Budget 2017 er der vedtaget en besparelse inden for forvaltningens centraladministration på Ørbækvej 100 på 4,0 mio. kr. i 2017 og 3,0 mio. kr. i efterfølgende år.

På den baggrund er den samlede reduktion fordelt med 1,0 mio. kr. på forvaltningens centraladministration på Ørbækvej 100, 2,2 mio. kr. inden for skoleområdet, 1,3 mio. kr. inden for dagtilbud og 0,3 mio. kr. inden for Sundhed- og

Forebyggelsesafdelingen.

Punkt 12: Orientering om budget 2017

85.02.02-A00-56-17

Resume

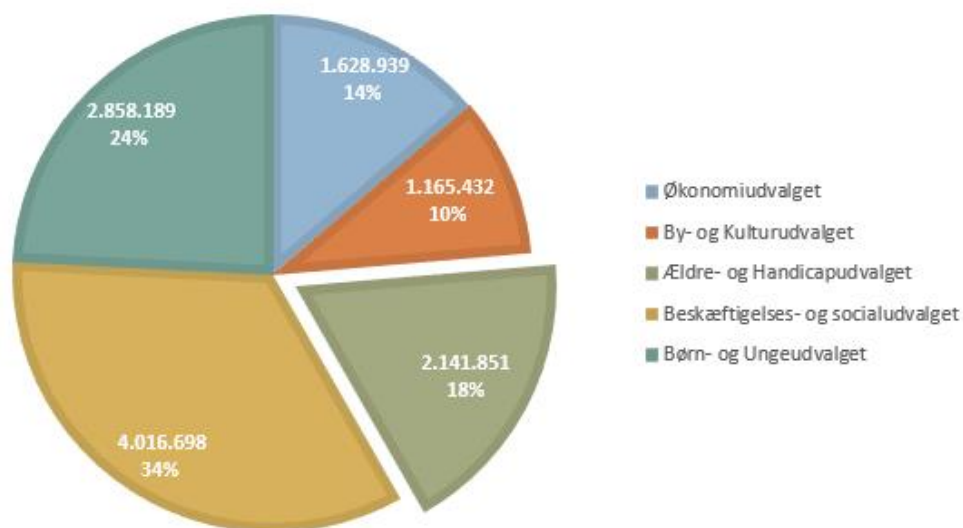
I denne sag bliver der givet et overblik over Ældre- og Handicapudvalgets budget for 2017.

Budgettet for 2017 afspejler:

- en økonomi, som er udfordret. Det skyldes blandt andet
  - At der er et merforbrug på driften fra 2016
  - At kommunerne overtager stadig flere sundhedsopgaver fra sygehusene.
- en økonomi, som kræver et fuldt fokus på økonomistyring i 2017
- en økonomi, som har meget lidt rum til investeringer og udvikling.

I nedenstående er der først en oversigt over udvalgets andel af det samlede driftsbudget. Herefter er der en oversigt over, hvordan udvalgets budget fordeler sig på områder. I bilaget er der en udspecificeret oversigt over budgetterne for hvert enkelt område.

Figur - Oversigt over udvalgets andel af det Odense Kommunes samlede driftsbudget

Tabel - Oversigt over, hvordan udvalgets budget fordeler sig på områder

Område 1.000 KR.	BUDGET 2017	BUDGET 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020
Centrale puljer	49.992	79.348	85.353	87.156
Myndighed	894.615	911.723	911.617	910.141
Ældrechefer	14.039	14.837	14.837	14.837
Fysik funktionsnedsættelse	100.185	101.962	101.655	94.807
Medfødt hjerneskade	212.204	216.973	216.819	216.819
Erhvervet hjerneskade	65.020	66.497	66.343	65.661
Vedvarende sygdomsudvikling	414.645	422.313	422.006	407.057
Sindslidende	145.419	148.663	148.616	147.097
Aften/nat	93.735	95.478	95.325	92.266
Sundhed og Forebyggelse	62.761	48.853	48.526	43.853
Implementering og Udvikling	41.383	25.773	22.660	22.660
Projekter	-33.080	-32.570	-32.570	0
Politik, Strategi og Økonomi	80.931	82.138	82.138	82.138
Drift i alt	2.141.851	2.181.988	2.183.326	2.184.489
Anlæg i alt	2.045	0	0	0

Bilag

Udvalgets budgetdokumentation

Punkt 13: Besøg på botilbuddet Tornbjerggård

84.00.00-G01-217-16

Resume

Udvalgsrådet bliver holdt på botilbuddet Tornbjerggård. Som en del af udvalgsrådet vil der være en rundvisning.

Tornbjerggård er et socialpsykiatrisk botilbud i Odense til personer med en psykisk lidelse, der har brug for støtte til at leve et hverdagsliv.

Målet for Tornbjerggård er at skabe en målrettet udvikling gennem en individuel samarbejdsplan for den enkelte borger.

Der bliver arbejdet ud fra en rehabiliterende referenceramme med fokus på:

- At understøtte den enkelte borger i udvikling af sociale færdigheder.
- At understøtte den enkelte borger til øget grad af selvstændighed i forhold til hverdagslivet.

Tornbjerggård består af en stor gul bygning og et fritliggende Anneks. Det er opdelt i fire mindre enheder/huse og består af 37 boliger med eget badeværelse og entre. I hvert hus er der fælles opholdsrum og små køkkener.

Punkt 14: Aktuelle sager

85.02.02-A00-772-16

Resume

1. Orientering om utilsigtet hændelse.
2. Orientering om borgersag.